

kolovoz 2022.

Pohod

broj 11.

TROMJESEČNIK UDRUGE HRVATSKA ZA ŽIVOT

ISSN 2706-5197

www.hrvatskazazivot.com

U ovome broju:

365 DANA ZA ŽIVOT

Melita i Zlatko Haraminec:
Sa svakim novim djetetom dolaze novi obilni blagoslovi!

REPORTAŽA

Nikki Bruni:
Bog će preko Hrvatske zapaliti Europu za život

INTERVJU

Blaženka Bakula:
Apostolat za nerođene je poziv od Gospodina

PRO-LIFE CRTICA

Nikola Bolšec:
G. K. Chesterton – najveći ljubitelj djece

SPOLNI ODGOJ

Kristina Pavlović:
Teen STAR – cjeloviti program spolnog odgoja mladih

SVJEDOČANSTVO

Dalia Aščić:
Moja najljepša uloga u životu jest uloga majke

Ovaj tromjesečnik dar je zajednici za izgradnju kulture života.

40 DANA
ZA ŽIVOT

Uvodna riječ predsjednika udruge »Hrvatska za Život«

Pitate li se što bi udruga »Hrvatska za Život« nakon raznih i uspješnih projekata još mogla napraviti? Ili se pitate što još Udruga nije učinila?

Neki će se od vas sjetiti da smo prije nekoliko godina predstavili javnosti snimanje dugometražnog igranog filma radnog naziva »Ljubav mi te dovela«. Sve je zapravo krenulo s čežnjom koja se rodila za vrijeme mojih studentskih dana, a koju sam podijelio sa svojom ženom Sarom, tada svojom djevojkom.

Snimiti nešto što će formirati i oplemeniti gledatelje, ne nešto što će ih degradirati. Iz toga je iznikla ideja snimiti jedan takav dokumentarac i jedan takav dugometražni igrani film. Sara se sjetila patera Marka i predložila mi dokumentarac o udruzi »Betlehem« koju je on osnovao. Prijedlog sam odmah prihvatio i javio se pateru Marku.

Upravo smo preko toga dokumentarca Sara i ja ušli u apostolat za život, 2012. godine. Nakon uspjeha i promocije filma te sve veće prepoznatljivosti bio sam pozvan 2013. godine biti voditeljem inicijative »40 dana za život« u Hrvatskoj. Sve što je uslijedilo nakon toga, dobro vam je poznato. Dakle, Bog je upotrijebio moju ljubav prema filmskoj umjetnosti da bi me doveo u apostolat za život.

Sad je vrijeme da se upustite s nama u nastavak avanture. Vas koji čitate ovaj uvodnik, molim da otvorite vrata svoga srca.

Poznati i kontroverzni redatelj u usponu, Michael Bruni, uoči potpisivanja ugovora karijere s holivudskim producentima doživljava nesretnu okolnost koja se neće odraziti samo na novi filmski projekt, film o izgubljenom izumu znanstvenika Nikole Tesle, nego i na već napete odnose sa suprugom i djecom, odnose sa suradnicima i glavnim antagonistom. Jedan trenutak iz prošlosti mogao bi djelovati oslobođajuće.

Ovu dramu s elementima komedije i akcije snimat ćemo u Hrvatskoj i u SAD-u.

Nije riječ o propagandnom ili aktivističkom filmu, već o jednom originalnom i umjetničkom djelu koje pršti od raznih radnji punih života. Utisak će biti velik i vjerujem da će 50 godina nakon nas ovo djelo spa-

šavati ljudske živote, inspirirati mlade te izmirivati odnose u obitelji.

Želimo li stvarati djela trajne vrijednosti? Želimo li iza sebe ostaviti svrsishodna i upečatljiva ostvarenja? Upravo je ovo jedan od načina kako to postići.

Prva faza preprodrukcije je završena. Snimljeni su spotovi, isprobani objektivi, kamere, rasvjeta i druga filmska oprema. Izabrani su članovi filmske ekipe. Druga faza preprodrukcije je pred završetkom kao i rad na scenariju.

Na jesen započinjemo s produkcijom, tj. snimanjem. Kroz 2023. očekujemo završetak snimanja i početak postprodrukcije, tj. montaže filma.

Na filmu će sudjelovati akademski glumci, glumci amateri i naturšti zajedno sa statistima. I zato kao producent, redatelj i scenarist filma pozivam sve one koji bi htjeli glumiti ili statirati da se jave na e-mail: samogust@samogust.com ili na broj moga mobitela **099 883 2760**. Nakon uspješno provedene audicije u Splitu slijedi audicija u Zagrebu i *online* audicija.

Vrlo važno, vas koji ste hrabri i odvažni, pozivam na finansijsko sudjelovanje. Postanite investorom i dobročiniteljem. Imamo više kategorija i više oblika sudjelovanja. Upravo zbog nekoliko hrabrih i konkretnih donacija započeli smo s ostvarenjem ovoga zahtjevnog projekta.

I fizičke i pravne osobe, s manjim i s većim platežnim mogućnostima, pozivam da se pozivom ili porukom jave meni osobno na **099 883 2760**.

Vaša će imena stajati u najavnoj odnosno odjavnoj špici filma, neki će moći statirati ili glumiti, posjetiti filmski set, sudjelovati u davanju ideja, a najveći će investor moći utjecati i na scenarij.

Idemo hrabro i odvažno, snažno i postojano, zahvalno i ponizno.

Ante Čaljušić

Pohod: magazin za život, tromjesečnik udruge »Hrvatska za Život«

Kolovoz 2022. - 11. broj

Izdavač: Hrvatska za Život,
Đordićeva 6, 10000 Zagreb

Glavni urednik: dr. sc. Krunoslav Puškar

Članovi uredništva: Ante Čaljušić
i Petra Milković

Autori: Dalia Aščić, Blaženka Bakula,
Nikola Bolšec, Nikki Bruni, Melita i Zlatko
Haraminec, Kristina Pavlović

Grafička obrada: Petar Krešimir Ćavar

Programiranje: Mladen Abaz

Fotografija na naslovnici:
Dareios Photography/Dario Zürchauer

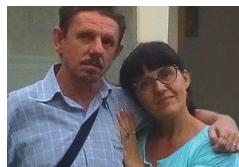
Pretplata 40danazazivot@gmail.com
na časopis: ili 091 724 1044 (Dijana)

Zabranjeno je svako umnažanje, objavljivanje i distribuiranje cijelog ili dijela ovog časopisa bez dozvole uredništva.

Donacija za udrugu »Hrvatska za Život« - IBAN: HR48 2340 0091 1106 9825 3
(za inozemstvo: SWIFT PBZGHR2X)

U ovome broju:

365

3-4

365 DANA ZA ŽIVOT

Melita i Zlatko Haraminec:
Sa svakim novim djetetom dolaze
novi obilni blagoslovi!

R

5-6

REPORTAŽA

Nikki Bruni: Bog će preko Hrvatske zapaliti Europu za život

I

7-8

INTERVJU

Blaženka Bakula: Apostolat za nerođene je poziv od Gospodina

P-LC

9-10

PRO-LIFE CRTICA

Nikola Bolšec: G. K. Chesterton – najveći ljubitelj djece

SO

11-12

SPOLNI ODGOJ

Kristina Pavlović: Teen STAR – cijeloviti program spolnog odgoja mladih

S

13-14

SVJEDOČANSTVO

Dalia Aščić: Moja najljepša uloga u životu jest uloga majke

Riječ glavnog urednika

»Apostolat za život je poziv od Gospodina bez radnog vremena« – ovo bi bila rečenica koja najbolje sažima sam *pro-life* pokret i sve ono što on predstavlja. Doista, apostolat za život je, jedno-stavno rečeno, cjelodnevni i cjeloživotan poziv.

Kada pojedinac primi Božji poziv u apostolat za život, on ga vrlo teško može odbiti. To je apostolat zbog kojeg sve ostavljaš po strani, apostolat koji ti iz temelja mijenja život, apostolat koji ti zapravo daje više nego ti daješ njemu, apostolat koji, u konačnici, ne poziva sposobne nego osposobljava pozvane.

Ako pojedinac uđe u ovaj apostolat čitavim svojim srcem, on će jednog dana vrlo teško moći izaći iz njega. Apostolat za život je, slikevito rečeno, zarazan! I kada dođu teški dani i komplikirane okolnosti, a zasigurno će doći, taj se pojedinac neće obeshrabriti ili malaksati jer će znati od koga je izvorno primio poziv.

Apostolat za život je široka Božja njiva u kojoj uvijek ima mjesta za još jedan par vrijednih ruku, a u koju Bog danonoćno poziva. To je široko *pro-life* polje, na kojem, kao laik, možeš birati kako želiš doprinijeti sadnji *pro-life* sjemenu. Postoje dva načina: otvorenošću životu ili molitvom i angažmanom za život. Nerijetko se dogodi da pojedinac radi na *pro-life* polju na oba načina, tako uvelike umnažajući svoje zasluge kod Gospodina.

U ovome, 11. broju *Pohoda* trudili smo se prikazati upravo takve, vrijedne i neumorne radnike na *pro-life* polju koji, na ovaj ili na onaj način, doprinose širenju kulture života u staležu u kojem se nalaze i u mjestu u kojem žive. Kako se može vidjeti iz priloženog, većinom je riječ o vjernicima laicima koji žrtvuju svoje slobodno vrijeme radosno služeći »za Božju stvar«, spašavanje ljudskih života i duša, što je Bogu itekako na srcu.

Ovaj broj stoga zorno prikazuje kako je uistinu došlo vrijeme laika – pojedinaca predanih Gospodinu koji Mu beskompromisno žele služiti i na *pro-life* polju. Jesi li ti jedan od njih? Nije li ti On zapovjedio: »odvaži se i budi hrabar? Ne boj se i ne strahuj, jer kuda god podšeš, s tobom je Jahve, Bog tvoj« (Jš 1, 9). Neka ti ovi pomno pripremljeni članci budu na poticaj da radosno odgovoriš na Njegov poziv upućen tebi. Poziv koji je zapravo Njegov dar tebi.

dr. sc. Krunoslav Puškar

365 DANA ZA ŽIVOT

Melita i Zlatko Haraminec: Sa svakim novim djitetom dolaze novi obilni blagoslovi!

Imali smo priliku razgovarati o otvorenosti života s bračnim parom Haraminec iz Bjelovara koji, osim što već dugi niz godina služe u apostolatu za život, o njemu nam mnogo toga mogu i sami posvjedočiti iz vlastita iskustva.

33 godine bračnog života

»U braku smo 33 godine (ajme!). Nakon nekoliko mjeseci hodanja, znali smo da želimo zajedno ostati zauvijek, zasnovati obitelj i živjeti isti san. Bili smo jako mladi, a naši roditelji nisu bili oduševljeni tom odlukom, no mi smo čvrsto odlučili i vjenčali smo se vrlo brzo«, započinje naš razgovor Melita, prisjećajući se svojih bračnih početaka.

Zlatko na to primjećuje kako se današnji mladi, za razliku od njih, teško odlučuju za brak. »Danas mladi teško ulaze u vezu, a još se teže odlučuju na brak. Mi mislimo da im nedostaje odvražnosti za preuzimanje odgovornosti, pa se malo skrivaju iza raznih razloga kao što su stan ili dobra primanja i slično. Naravno da nije lako, no to i jest brak, zajedno koračati u istom smjeru, čvrsto se držeći jedno za drugo. Taj isti smjer je Krist, koji nam drži ruku u ruci kad je nama preteško.«

Sanjali smo veliku obitelj

Na pitanje jesu li planirali toliko brojnu obitelj, oboje su se nasmijali od uha do uha, a Melita je zaključila: »Sanjali smo veliku obitelj i radosno smo prihvaćali novi život kad bi ga Stvoritelj života pozvao. Nismo planirali baš devetero djece, ali darova, a djeca su baš to, nikada nije previše.«

»Zadnja nam je beba rođena za nebo i baš smo u toj tuzi naučili zahvaljivati na svoj rođenoj djeci i obilnim blagoslovima koje smo uz sve njih dobili. Naravno da je bilo teških dana i neprospavanih noći, problema koje nismo znali riješiti, materijalnih problema, umora i suza«, ozbiljno nadodaje Zlatko. »Škola, glazbena škola, sport, fakultet... To sve traži angažman roditelja i dobru organizaciju. Bilo je glasno, teško, ali i veselo!«

Nisu im smetali nerazumijevanje i osude okoline

Istaknuli su kako su često susretali i pogledi pune nerazumijevanja i osude zbog brojne obitelji, no to im nije nimalo smetalo.

Zlatko i Melita Haraminec

»Rekao nam je jedan poznanik, govoreći o bdjenju pred bolnicom, da on to ne bi radio ni za kakve novce. Mi smo se nasmijali i rekli: Ni mi! Nagrada nam je puno veća!«

»Imali smo puno dragih ljudi oko nas koji su nam pomagali, hrabrali nas i zajedno se s nama radovali. Sad kad se osvrnemo, a sva su djeca već odrasla pa imamo i šestero unučadi, vidimo kako smo blagoslovljeni jer smo odgovorili na Božju čežnju za naš brak«, kaže Melita.

Sa svakim novim djitetom dolaze novi obilni blagoslovi!

»Uvijek svjedočimo da su djeca jedino za što se, na ovome svijetu, sve isplati. Zato mladim parovima uvijek kažemo da su najvrijednije bogatstvo, uz vjeru, koje mogu ostaviti svojoj djeci, braća i sestre. Ništa materijalno im to ne može nadoknaditi. Sa svakim novim djitetom dolaze novi obilni blagoslovi koje Gospodin želi izliti na brak«, nadodaje Zlatko.

Osim što su osobno otvoreni životu, htjeli su tu radost novog života podijeliti i s drugima pa su tako počeli svjedočiti i služiti u apostolatu za život.

»Gospodin nas je pozvao u apostolat za život prije mnogo godina kroz rad u Obiteljskom centru u Bjelovaru. To je bilo poratno vrijeme kad su potrebe bile velike, ali veliko je bilo i zadovoljstvo raditi s trudnicama i majkama brojnih obitelji. Tad smo upoznali i velike i zaslužne ljude u apostolatu za život kao što su dr. Antun Lisec i vlč. Marko Majstorović, koji sad s neba mole i zagovaraju za nerođene. U to smo vrijeme u obitelji počeli redovno moliti za nerođene, a kroz tu molitvu rasla nam je i spoznaja o svetosti života«, ističe Melita.

Melita i Zlatko Haraminec s djecom i unučadi

Gospodin nagrađuje na *pro-life* polju

Nakon Obiteljskog centra, bračni par Haraminec uključio se i u inicijativu »40 dana za život« koja je pokrenuta u Bjelovaru 2016. godine. »Inicijativa 40 dana za život pokrenula nas je od prvih dana i znali smo da smo pozvani. To je sveto poslanje po kojem Gospodin po nama, ovako malenima, slabima, prevrtljivima, ranjenima, grešnima... radi velike i svete stvari. Neizmјerno smo zahvalni i počašćeni što nas upotrebljava«, kaže Zlatko.

»Rekao nam je jedan poznanik, govoreći o bdjenju pred bolnicom, da on to ne bi radio ni za kakve novce. Mi smo se nasmijali i rekli: *Ni mi! Nagrada nam je puno veća!*«, veselo nadodaje Melita.

Udruga »Hrvatska za Život«, pod kojom djeluje inicijativa »40 dana za život«, prepoznala je njihovu predanost apostolatu za život pa ih je na Nacionalnom susretu u Vinkovcima 2020. i nagradila. »Priznanje koje smo dobili od udruge *Hrvatska za Život* nas je i više nego iznenadilo. Oni koji su u tom trenutku sjedili oko nas, smijali su se našoj nevjericu i velikom iznenađenju«, ističe Melita.

»Ne radimo mi ništa posebno, jednostavno prepuštamo Gospodinu vodstvo i On upravlja svime time. Mi zapravo zahvaljujemo Inicijativi jer smo imali priliku izvući najbolje od sebe«, ponizno zaključuje Zlatko.

Bračni i zaručnički susreti jedno su jako lijepo poslanje

Uz to što su angažirani oko djece, unučadi i apostolata za život, Zlatko i Melita aktivni su i u »Zajednici bračnih susreta«. »U *Zajednici bračnih susreta* smo od 2002. godine«, kaže Melita. »Točnije, tad smo

bili na svom originalnom bračnom vikendu. Od zajednice smo toliko puno dobili za svoj brak da smo se pitali što mi možemo ponuditi svojoj zajednici. Odgovor je sam došao kad je bilo vrijeme, tako da smo kroz rast u zajednici prihvatali vodstvo naše bjelovarske zajednice i trenutno smo odgovorni par.«

»Također smo tim par koji, sa svećenikom, vodi *Zaručničke vikende*«, nadodaje Zlatko. »To je posebno lijepo poslanje i od tih divnih mlađih zaručnika dobivamo puno za naš odnos. Velika je radost i čast biti dio tih vikenda.«

»Bračni i zaručnički susreti blagoslov su za obiteljski pastoral«, ističe Melita. »U njemu služe bračni parovi i svećenici koji, dijeleći iskustva svoga života, svjedoče o ljepoti različitosti, prihvatanja, odgovornosti i ljubavi u braku ili posvećenom životu, a sve s Kristom kao Putem, Istinom i Životom. Blagoslovi i milosti na tim su susretima brojni, očituju se kroz suze radosnice i srca zagrijana neugasivim žarom. To je žar koji još dugo gori i rasplamsa se kad je potrebno.«

Tajna dugog i skladnog braka?

Upitali smo Zlatka i Melitu postoji li tajna dugog i skladnog braka, a koja bi mogla koristiti drugim bračnim parovima pa i onima koji se tek spremaju ući u bračne vode. Nije im trebalo dugo da odgovore i na to pitanje. »Ako postoji tajna dugog i skladnog braka,« naglašava Zlatko, »onda je to svakako molitva jedno za drugo. Na koljenima.«

»Kad se primimo za ruke i osjetimo da smo nas dvoje, unatoč i usprkos, jedno srce koje zajedno kuca, a posebno kad je najteže, znamo da smo još uvijek na istome putu na koji smo davno krenuli zajedno«, zaključuje Melita.

Melita i Zlatko nisu jedini bračni par iz Bjelovara otvoren životu. Pomoću ovog QR koda pročitajte poticajno svjedočanstvo bračnog para Manjkas, Kristine i Željka, roditelja sedmoro djece, objavljeno na portalu »Muževni budite«.

REPORTAŽA

Nikki Bruni: Bog će preko Hrvatske zapaliti Europu za život

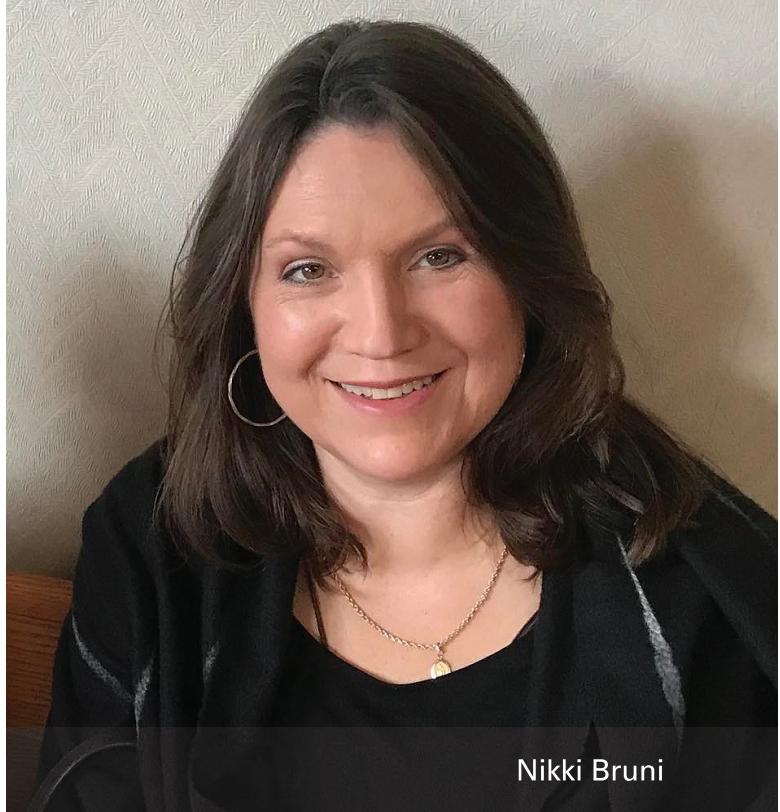
Oči svijeta posljednjih su mjeseci uprte u Ameriku, u kojoj je Vrhovni sud, na samu svetkovinu Srca Isusova ove godine, poništio presudu iz 1973. godine kojom je bio legaliziran pobačaj na razini čitava SAD-a. I dok je 20-ak saveznih američkih država već zabranilo ili znatno ograničilo pobačaj, ostale države i dalje prakticiraju pravo na pobačaj koje je sada prepusteno njihovoj jurisdikciji.

Nažalost, Pennsylvania je jedna od tih država u kojoj je pobačaj na snazi već gotovo 50 godina, a čiji zakon dopušta pobačaj do 24. tjedna. S obzirom na snažnu *pro-choice* vlast, taj će zakon još neko vrijeme ostati na snazi, sve dok Bog ne usliši molitve usrdnih molitelja poput Nikki Bruni, dugogodišnje voditeljice inicijative »40 dana za život«, i ne preobrazi čitavu zemlju.

Nikki Bruni pokretačica je i voditeljica Inicijative u svome gradu od 2010. godine i na svoje je oči u tome vremenu vidjela mnoga Božja čuda, mnoge spašene živote, mnoge majke koje su u posljednji tren rekle DA životu. Moliti ispred klinike za pobačaje jest gledati Boga na djelu iz prvog reda, no samo nekoliko godina prije pokretanja Inicijative Nikki priznaje da je bila daleko od Boga.

»Ukratko, bila sam budalasta djevojka koja je odrala u kulturi bluda te upijala nečistoću i sebičnost oko sebe. Nakon što sam se razvela od dvojice muževa do svoje 30. godine, rodila dvoje djece s različitim prezimenima i osjećala se poput totalnoga gubitnika, počela sam tražiti Boga. Citajući Bibliju i pridruživši se protestantskoj zajednici, Bog je mene prvi našao«, otvoreno je priznala Nikki.

»Krštena sam 2005. i otad sam se iskreno molila Bogu da me iskoristi na svojoj njivi. Nije me bilo briga kako. Nakon jedne propovijedi o pobačaju, shvatila sam da je pobačaj ogromno zlo i da slama Božje srce. Slomio je i moje. Bilo je strašno kad sam shvatila kako je od 1973. u SAD-u pobačeno više od 60 milijuna nerodene djece, čija nevina krv vapi iz zemlje za zadovoljštinu«, ozbiljno je istaknula naša sugovornica.

Nikki Bruni

**[Nakon jedne propovijedi o pobačaju,
shvatila sam da je pobačaj ogromno
zlo i da slama Božje srce.
Slomio je i moje.]**

Ubrzo nakon toga iskustva, saznala je za inicijativu »40 dana za život«. »Budući da se ništa u mome gradu nije poduzimalo po pitanju pobačaja, osjetila sam Božji poziv da se obratim crkvama u Pittsburghu kako bi se udružile u 40-dnevnom molitvenom bdjenju ispred jedne klinike za pobačaje *Planned Parenthooda*. Moj je cilj za prvu jesensku kampanju bio potaknuti 40 crkava da preuzmu na sebe molitvu tijekom jednog od tih 40 dana. Premda smo u tome uspjeli, i dalje je bilo nepotpunjenih sati jer se mnoge crkve nisu uspjele držati svoga termina. Stoga smo za drugu kampanju oformili tim od 40 osoba koje smo nazvali voditeljima smjene i potaknuli 80 crkava da preuzmu pola dana molitvenog bdjenja tijekom tih 40 dana. Tijekom godina oformili smo tim od 80 pojedinaca, voditelja smjena, koji brinu o tome da se molitveno bdjenje odvija 12 sati dnevno tijekom svih 40 dana bez prekida«, objasnila je Nikki.

Njihovo mjesto bdjenja nalazi se u samom srcu i centru Pittsburgha, na živom i užurbanom nogostupu ispred klinike za pobačaje u kojoj godišnje strada više od 3.000 nerođene djece. Specifičnost njihova mesta bdjenja jest tampon zona, prostor od 10-ak kvadratnih metara ispred ulaza u kliniku označen žutom linijom na koji molitelji ne smiju stupiti, a unutar kojeg se obično nalaze volonteri klinike, neki i maloljetni, koji znaju dočekati i ispratiti žene koje imaju zakazani pobačaj.

Mjesto bdjenja inicijative »40 dana za život« ispred klinike za pobačaje u samom centru Pittsburgha

»Bez obzira na ograničenja ispred našega mesta bdjenja, mi i dalje imamo veliku priliku svjedočiti mnogim ljudima, uključujući radnicima i volonterima klinike, ali i majkama i očevima koji su se odlučili za pobačaj. Blagoslovljeni smo tolikim ženama koje su odustale od pobačaja tijekom posljednje 24 kampanje, kao i tijekom našega cjelogodišnjeg programa molitve ispred klinike. Imali smo veliku privilegiju pomagati nekim od njih, pratiti ih kroz čitavu trudnoću, prikupljati stvari i novac kako bismo pomogli njima i njihovoj djeci«, ponosno naglašava Nikki.

Za Nikki su spašena djeca jedan od blagoslova sudjelovanja u Inicijativi, no ne i glavni razlog da u njoj sudjeluje. »Za mene je važno biti dio Inicijative jer je ona jedinstvena prilika da budemo Kristovo svjetlo u ovim strašnim i mračnim danima. Bog nas može koristiti da preko nas spašava živote i – što je još važnije – duše. Za mene je najveći blagoslov taj što me Bog preko *pro-life* pokreta pozvao u Katoličku Crkvu te mi dao mnogo braće i sestara, od kojih neki čak žive na drugim kontinentima.«

Naime, Nikki je 2017. godine posjetila Hrvatsku i gostovala na 6. Nacionalnom susretu Inicijative u Čakovcu, na kojem je upoznala mnoge hrvatske voditelje i molitelje Inicijative. »Prije svoga dolaska u Hrvatsku, nikad prije nisam ni pomicala o međunarodnim putovanjima. Činilo mi se da ste toliko daleko od mene i bojala sam se posjetiti tako daleku zemlju, toliko drukčiju od moje. Dok sam bila kod vas, pokazali ste toliko ljubavi prema Lisi i meni da sam shvatila kako mi zapravo ni nismo toliko

daleko od doma. Sada osjećamo da imamo obitelj i u Hrvatskoj.«

»Sjećam se kako sam sjedila s Lisom u začelju dvorane tijekom vašega Nacionalnog susreta dok je Ante predvodio molitvu i slavljenje s voditeljima i moliteljima Inicijative. Premda nisam razumjela jezik, mogla sam primijetiti vašu vjeru i radost koja me toliko duboko dirnula! Činilo mi se kao da sam se našla u Gornjoj sobi s apostolima za Pedesetnicu i da mi je dana privilegija vidjeti Duha Svetoga kako silazi na vas! Uistinu sam osjetila da Bog ima poseban cilj za Hrvatsku, da će preko Hrvatske zapaliti čitavu Europu za život i da će se iz nje prenijeti evangelije života na ostale zemlje, baš kao što se Duh Sveti proširio iz Jeruzalema na ostatak svijeta«, uzbudeno nadodaje Nikki.

Iskreno se nada da će i SAD, kao i Europa, doživjeti preobrazbu na *pro-life* polju. »Budući da Amerika nosi taj teret zemlje koja je proširila zabludu pobačaja diljem svijeta, nadam se da će nam Bog dati priliku da se iskupimo za to i da postanemo zemlja koja će ga okončati. Trenutno se borba za život u Americi vodi na razini saveznih država i vjerojatno nam prijeti nešto poput građanskog rata. Ne bih se čudila vidjeti krvoproljeće i kaos na ulicama već ovega ljeta. No ne bojim se. Plodovi Inicijative vrlo dobro pokazuju da On zapravo vlada svime. On se koristi Inicijativom kako bi donio obraćenje i obnovu našeg društva. Zbog toga znam da će život pobijediti, a ta je pobjeda samo pitanje vremena i snage naše vjere«, zaključila je Nikki za 11. broj našeg *Pohoda*.

»Inicijativa 40 dana za život daje ti priliku da ti učiniš nešto za kraj pobačaja« – ovim se riječima Nikki Bruni obratila potencijalnim voditeljima i moliteljima u službenom video Inicijative. Pomoću ovog QR koda pogledajte snažna svjedočanstva mnogih voditelja poput Nikki, preko čije je otvorenosti Bog učinio velike stvari u njihovoj zajednici.

INTERVJU

Blaženka Bakula: Apostolat za nerodene je poziv od Gospodina

Razgovarali smo s Blaženkou Bakulom, tajnicom i voditeljicom kuće »Mali dom Božjeg milosrđa«, sigurne kuće za žrtve obiteljskog nasilja, i donedavnom voditeljicom udruge »Betlehem« u Zagrebu. U koje je sve projekte uključena udruga »Betlehem«, koliko Blaženki znači njezin pro-life angažman i može li netko prestati raditi na pro-life polju – saznajte u nastavku.

Razgovor vodio: Krunoslav Puškar

Tko je Blaženka Bakula?

Blaženka je majka četvero djece, zaljubljenik u život, posebno u one najmanje u društvu koji trebaju pomoći, bilo da se radi o nerodenima, o mnogobrojnim obiteljima u potrebi, žrtvama obiteljskog nasilja itd. Žena sam koja samo želi služiti Gospodinu i raditi u Njegovu vrtu.

Što je bilo okidač u Vašem životu za uključenje u *pro-life*?

Saznanje da sam i ja trebala biti pobačena bio je jedan od glavnih okidača. Iako sam oduvijek nosila u srcu spoznaju da je svaki život vrijedan življena i da pobačaj nikada nije rješenje.

Otkad ste aktivni u »Betlehemu«?

U »Betlehemu« sam aktivna od samih njegovih početaka, od uredenja prve kuće za smještaj trudnica u Karlovcu.

Kako funkcioniра »Betlehem«? Koja je njegova svrha i cilj? Čime se sve bavi?

»Betlehem« funkcioniра po principu pomoći trudnicama, samohranim majkama, obiteljima s mnogobrojnom djecom, obiteljima koje su izgubile svoju djecu u spontanim pobačajima, a trenutno radimo na velikom projektu za žrtve obiteljskog nasilja u vidu savjetovališta koje će nositi naziv predivne svestice sv. Bakhite i smještaja za njih u vidu kuće pod nazivom »Mali dom Božjeg milosrđa«.

Koliko »Betlehemovih« kuća ima diljem Hrvatske?

»Betlehem« ima četiri kuće za smještaj trudnica na području Republike Hrvatske, a odsada ima i novu kuću za smještaj žrtava obiteljskog nasilja.

Blaženka Bakula

Kako konkretno pomažete majkama?

Svaka je situacija specifična i svakoj majci pomaže se na način koji je njoj potreban u određenom trenu. Bilo to smještajem, paketima hrane, odjeće, obuće, psihološkom pomoći, pomoći kod stana, rezija po izlasku iz kuće, duhovnom pomoći.

U kakvim se situacijama nalaze majke koje Vam se javljaju?

Većina majki koje se javljaju imaju potrebu za smještajem zbog nerazumijevanja okoline za trudnoću, ajavljaju nam se i majke slabijeg imovinskog stanja koje imaju potrebu za opremom za bebu itd.

Imate li neko svjedočanstvo koje Vam se urezalo u pamćenje?

Zaista imam mnoga svjedočanstva, no jedno posebno o kojem vrlo često razmišljam jest slučaj sedamnaestogodišnjakinje koju je okolina natjerala na pobačaj. Nazvala me nekoliko mjeseci nakon pobačaja i rekla da čuje plač djeteta, da posvuda vidi krv. Budući da nije bila iz Hrvatske, uz pomoć prijatelja poslali smo je na ispovijed i razgovor kod jednog fratra. Dugo joj je trebalo da dođe k sebi, da oprosti samoj sebi. Danas je udana, majka dvoje djece i, kad god se čujemo, kaže mi kako, da može vratiti vrijeme, nikada ne bi pokleknula pred pritiscima, jer je nakon toga zaista proživjela pravi pakao.

Imate li neki okviran broj majki koje su bile u vašim sigurnim kućama?

Nemam konkretan podatak koliko je mama prošlo kroz sve kuće, ali u Zagrebu ih je dosad prošlo 50-ak.

Koliko grobnica za nerođene postoji u Hrvatskoj i kad je sagrađena prva vaša grobnica?

Prva naša grobnica za nerođene sagrađena je u našoj udrži u Vinkovcima. Danas postoje još grobnice i u Zagrebu, Gospiću, Šibeniku, Sisku i Osijeku.

Koji je najveći plod »Betlehemova« djelovanja?

Najveći njegov plod jest zasigurno mnoštvo rođene djece i podrška majkama u trenutcima kad im je to najpotrebniјe.

Nailazite li na kakve poteškoće u svome djelovanju i apostolatu?

Naravno, tko god radi na njivi Gospodnjoj, nailazi i na mnoštvo problema, nerazumijevanja, problema u međuljudskim odnosima itd. Budući da smo mi kao *pro-life* udruga na prvoj crti bojišnice, »neprijatelj« se tu još više brine sve otežati. No Isus je na našoj strani i, kada to spoznamo, daleko je lakše primati »udarce« i ići dalje.

Je li moguće »izaći« iz ovog apostolata?

Iskreno mislim da ne, ako ste zaista u apostolatu sa srcem. Ako živite apostolat iz dana u dan, nemoguće

je otici i zatvoriti vrata za sobom, pa što god se događalo. Apostolat nije »tamo neka udruga«, kako ja volim reći, malih i srednjih dioničara sjeverozapadne Hrvatske. Apostolat za nerođene je poziv od Gospodina bez radnog vremena.

Za kraj, što Vas osobno najviše veseli u ovome apostolatu?

Prije svega rođenja djece, praćenje njihova odrastanja i majki koje k nama dođu preplašene, ostavljene, ranjene, a iz naših kuća izlaze ohrabrene, jake i predivne. One su moje kraljice. Žene kojima se beskrajno divim i koje beskrajno volim. Često se zezaju da sam im ja mama i to mi je velika čast, jer i ja njih smatram svojim kćerima kojima želim sve najbolje u životu. Često oholo mislimo kako mi pomažemo njima, a mi zapravo od njih dobivamo stostruko... Ljubav koja se ničime ne može mjeriti. I zaista sam neizmjerno zahvalna Gospodinu što sam dio Njegova veličanstvena djela.

www.betlehem.com

Pomoću ovog QR koda možete saznati više o udrži »Betlehem«, na čijim stranicama možete pronaći i molitvu duhovnog posvojenja nerođenog djeteta – molitvu koja se moli tijekom devet mjeseci za spas djeteta kojem prijeti pobačaj.

PRO-LIFE CRTICA

G. K. Chesterton – najveći ljubitelj djece

Piše: Nikola Bolšec,
predsjednik Hrvatskog čestertonijanskog kluba

»Vitez Duha Svetoga«, »Branitelj vjere«, »Apostol zdravog razuma«, »Cjeloviti mislilac«, »Nasmiješni prorok« i »Princ paradoksa« – neki su od naslova koji krase engleskog mislioca Gilberta Keitha Chestertona (1874. – 1936.), koji uživa veliku popularnost i u Hrvatskoj. Premda one izostavljaju njegovu tjelesnu veličinu (120 kg na 190 cm), svaka od tih, usuđujem se reći, plemenitih i viteških titula tako rijetkih i potrebitih današnjem svijetu, izražava Chestertonov lik i djelo, njegovu osobnost i njegovo poslanje. No on je bio i veliki ljubitelj djece – štoviše, najveći ljubitelj djece. Zbog toga ga, uza navedene titule, možemo prozvati i »Braniteljem djece« – jer to je doista i bio.

Njegova supruga Frances i on željeli su imati sedmero djece te su gajili pobožnost prema otajstvu Betlehema i Nazareta. Osobito su voljeli obiteljski život te kaos, strku, viku i ciku koju stvaraju djeca. No djecu zbog zdravstvenih problema nisu mogli imati. Tako da su »posvajali« djecu svojih prijatelja i susjeda. Vrata njihova doma bila su vazda otvorena za posjet i igru. Za njih su čak u svome dnevnom boravku priredivali kazališne predstave koje je pisala Frances, a čije je lutke izrađivao Gilbert. Također su bili kumovi brojne djece, a uza sve to bili su i prijatelji sirotišta svoga mjesta Beaconsfield. K tome je Gilbert Keith Chesterton i konkretno branio djecu boreći se protiv razornih ideja svoga doba kao što su eugenika, pobačaj (i njihov zli »brak« eugenički pobačaj) te državno-ga preotimanja uloge odgojitelja i obrazovatelja od obitelji i roditelja. To je najviše činio u svojem djelu »Eugenika i druga zla«, ali i u drugim djelima.

Dijete je doista otac čovjeka i Chesterton je to savršeno dobro znao, zbog čega je srčano branio djecu i zbog čega su mu ona (ali i svi drugi maleni i oni najmanji u društvu) uistinu bila na srcu.

No u svome eseju »Obrana štovanja beba« Chesterton iznosi u čemu je doista veličina najmanjih i zašto ih trebamo ne samo braniti, već i štovati. »Djeca privlače gotovo svaku normalnu osobu zbog dvije činjenice«, tvrdi Chesterton: »prvo, zato što su ona jako

ozbiljna i, drugo, zato što su samim time jako sretna. Ona su radosna s takvom puninom kakva je jedino moguća u odsutnosti humora.« Djeca su tako ozbiljna i samim su time jako sretna. No, pitanje je, pred čime su ona tako ozbiljna? Odnosno što u njima izaziva već otprije prisutnu ozbiljnost?

Odgovor koji Chesterton donosi, odgovor je koji mi odrasli vrlo često – prečesto – zaboravljamo. »Radi se o ozbiljnosti udivljenja pred svijetom, a udivljenje pred svijetom nije mistika, već uvijek zdravi razum. Oduševljenost djece leži u tome da su sa svakim djetetom sve stvari iznova načinjene i svijetu se ponovno sudi. Dok šećemo ulicama i ispod nas vidimo te predivne loptaste tri puta za tijelo prevelike glave, koja su obilježje tih ljudskih gljiva, uvijek bismo se prije svega trebali sjetiti kako se u svakoj od tih glava nalazi novi svijet, kao što je bio nov na sedmi dan stvaranja. U svakoj se od tih kugla nalazi novi zvezdani sustav, nova trava, novi gradovi i novo more.«

U tome je veličina najmanjih – djeca se po samoj svojoj naravi i po spontanosti koja se na samim početcima postojanja najnevinije očituje, dive svijetu, čovjeku i svim stvorenim stvarima. Jednom je drugom prilikom Chesterton rekao kako je šestogodišnjak začuđen pred činjenicom da iza vrata njegove sobe možda čuči zmaj, dok je jednogodišnje dijete začuđeno činjenicom da vrata uopće postoje. Ne samo što nas, dakle, djeca uče iznova otkriti naš svijet i prikladno se prema njemu odnositi, već se s njima svijet uvijek iznova rađa te nam ona u svojoj biti i na samome svome početku pokazuju da život doista vrijedi živjeti. Ali Chesterton ide i korak dalje.

»No nasmiješen pogled djece možda je najomiljenija od svih spona koje svemir drže zajedno. Njihovo glomazno dostojanstvo dirljivije je od bilo koje poniznosti. Njihova prijaznlost pruža nam više nade za sve stvari, negoli tisuće karnevala optimizma. Njihove velike i sjajne oči u svojoj zadivljenosti naizgled sadrže sve zvijezde. Njihova nam nevjerojatna umanjenost nosa naizgled savršeno nagovješta humor koji nas očekuje u Kraljevstvu nebeskom.« Po tome zdravorazumskom čestertonijanskom pogledu, djeca su najočitije očitovanje Božjega stvaralačkog nauma za čovjeka i cijeli svijet.

Svježina pogleda, idealizam spram života, oduševljenost prema složenim i jednostavnim stvarima (u kojima neposredno i nepatvoreno uživaju), zaigranost u svim svojim djelima i aktivnostima, iskrenost u svojim mislima i osjećajima, poetičnost u jeziku i spremnost na poslušnost autoritetu, napisana su slika Božja te odlike koje krase djecu – kojih se odrasli, izgleda, moraju teškom mukom prisjetiti da bi uopće u svakom pogledu napredovali. Dijete je doista otac čovjeka i Chesterton je to savršeno dobro znao, zbog čega je srčano branio djecu i zbog čega su mu ona (ali i svi drugi maleni i oni najmanji u društvu) uistinu bila na srcu. Što je i nama velika i presudna pouka, jer takvih je, u biti, Kraljevstvo nebesko..

Na koncu, pitamo se što je s nerođenima, u čemu se prema Gilbertu Keithu Chestertonu – najvećem ljubitelju i branitelju djece – sastoji njihovo dostojanstvo i pravo na rođenje? Odgovor možemo potražiti razmatrajući njegovu *Pjesmu nerođenom djetetu*, koja će nam poslužiti kao trotočje (...) na kraju ovoga članka – kao poziv na življjenje života u punini:

Pjesma nerođenom djetetu

*Da su stabla velika, a trava mala
k' o u nezamislivoj priči,
da gdjegdje more plavo
bjelasa se i kriči.*

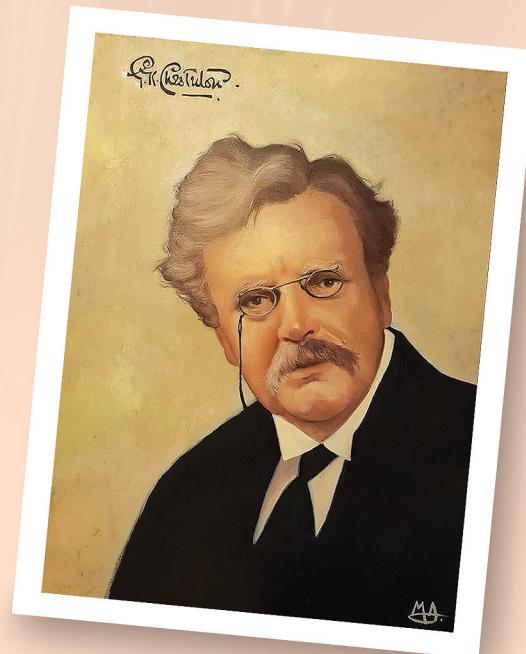
*Da s neba visi oganj
što grije cijeli dan,
a brdima zelena kosa raste,
skovao bih plan.*

*U mraku čekam, snujem
oči mile ili hladne,
i zavojite ulice, i tihana vrata,
i žive ljudi s druge strane.*

*Nek' zarane tmasti oblaci
nek' proplaču u boj moći,
draži su mi od sveg vijeka
što proveo sam u carstvu noći.*

*Kad bi me pustili, mislim,
da kročim u taj svijet,
bio bih dobar cijeli dan,
jer tu bajke su i cvijet.*

*Ne bih ga nimalo prezirao
niti bio sebičan il' se oholio
kad bih samo naš'o vrata,
kad bih se samo rodio.*

Pomoću ovog QR koda pročitajte odabrane citate G. K. Chestertona koji će vas uvesti dublje u genijalan um jednog od najvećih mislilaca svoga vremena.

SPOLNI ODGOJ

Kristina Pavlović: Teen STAR – cjeloviti program spolnog odgoja mladih

Kristina Pavlović

Kristina Pavlović supruga je i majka četvero djece. U prošlome broju pisali smo o njezinu širenju prirodnog planiranja obitelji, a u ovom ćemo se broju dotaknuti njezina angažmana s kojim je i počela prije više od 25 godina – provođenja programa Teen STAR u Hrvatskoj.

Razgovor vodio: Krunoslav Puškar

Što je Teen STAR?

Teen STAR je cjeloviti program spolnog odgoja mladih, nastao u Americi i prisutan u više od 30 zemalja svijeta. U Hrvatskoj smo s njime krenuli 1995. godine. Dakle, prije više od 25 godina. Svaka ga je pojedina zemlja, kao i mi u Hrvatskoj, metodički prilagodila svojoj sredini, a i stalno ga treba dorađivati zbog novih okolnosti u kojima mladi odrastaju. Međutim, temeljna ideja ostaje. To je uključenost svih aspekata osobe – tjelesnog, psihičkog, intelektualnog, društvenog i duhovnog, pri čemu tijelo i tjelesna spolnost i plodnost predstavljaju polazišnu točku za razumijevanje ostalih. Program potiče mlade na razmišljanje, na aktivno uključivanje u raspravu, na izgradnju vlastitih stavova i odluka o ponašanju.

Teen STAR se temelji na znanstvenim činjenicama i na kršćanskim vrijednostima. Nadahnut je teologijom tijela sv. Ivana Pavla II. i sukladan katoličkom nauku o spolnosti. No mi te vrijednosti ne serviramo mlađima »na pladnju«, nego želimo da oni sami, kroz interaktivna predavanja i otvoreni razgovor, postupno otkrivaju te vrijednosti i počnu shvaćati koji je stvarni smisao spolnosti, hodanja, spolnog odnosa, prave ljubavi, braka itd.

Gdje provodite Teen STAR?

U zadnjih desetak godina provodimo ga uglavnom u župama s krizmanicima, kao dio priprave za sakrament sv. potvrde. Od petstotinjak voditelja koji su završili edukaciju, trenutno njih stotinjak provodi program u 50-ak župa u Hrvatskoj. Uvođenje Teen STAR-a u nekoliko katoličkih škola također se pokazalo kao jako dobro i potrebno.

Neke od tema su: razlike između muškog i ženskog

spola, ženska i muška plodnost, stvaranje novog života, način djelovanja i posljedice kontracepcije, pogled na spolnost u društvu i medijima i stereotipovi uspjeha i ljepote, popularnost i prijateljstvo, odijevanje, razlike između zaljubljenosti i ljubavi, motivi ulaska u vezu, spolni odnos, što je potpuno predani odnos, što je odgovorno spolno ponašanje, što je čistoća (prije braka i u braku), homoseksualnost, rodna ideologija...

U jednom dijelu tečaja mlade podijelimo po spolu. Muški voditelj s dječacima, tj. mladićima, detaljnije obrađuje temu muške spolnosti. U to spada i kako važan razgovor o štetnosti i neprihvatljivosti pornografije koja je zbog dostupnosti interneta, nažalost, sve prisutnija praksa kod mladih. Djevojčice, tj. djevojke, sa ženskom voditeljicom detaljnije obrađuju menstruacijski ciklus i praćenje vlastite plodnosti, što predstavlja bitnu i prepoznatljivu značajku programa Teen STAR.

Znaju li mladi dovoljno o spolnosti, spolnim odnosima i spolnim bolestima?

Osnovne činjenice o spolnim procesima, hormonima i oplodnji mladi uče na biologiji. Međutim, u školi se često organiziraju i obvezna stručna predavanja o tome kako se »zaštititi« od trudnoće i spolno prenosivih bolesti, koja, premda se doimaju neutralnim, prenose mladima određenu poruku i usmjeravaju ih na kontracepcijski, tehnicistički pristup spolnosti koji i inače dominira u društvu.

Mladi svoje stavove najviše upijaju iz medija kojima su stalno izloženi. U srednjoj školi, kad se te teme obrađuju u programu vjeronomuške vjeronauke, te je stavove već jako teško mijenjati. Crkvu često povezuju sa zastarjelim pogledom na seksualnost koji više ne vrijedi za današnje vrijeme. Smatraju da se u crkvu ide zbog duhovnosti, a odgovore o spolnosti traže i očekuju negdje drugdje. Kad krizmanicima dođemo s Teen STAR-om, oni se prvo čude kakve veze Crkva ima sa spolnošću, no onda se ugodno iznenade kad vide da smo »normalni« i da možemo o svemu otvoreno razgovarati i reći im puno toga što nisu znali, a što im zvuči »ok« i svida im se.

Znaju li mladi dovoljno o pobačaju?

Nešto znaju i načelno su protiv pobačaja, no budući da im nedostaje pojašnjenja oko toga, lako se daju naučiti na fraze tipa da »žena ima pravo na svoje tijelo« ili da je »bolje da se dijete ne rodi ako će partiti« i slično. Stavove koje su čuli u medijima ili okolini imaju i u drugim pitanjima, primjerice, promjene spola, »sigurnog seksa« ili zajedničkog života prije braka. Tek kad čuju neke za njih nove znanstvene činjenice i dobiju cjelevitiji pogled, počnu mijenjati sliku i stvarati vlastiti stav.

Naša iskustva iz Teen STAR-a, kao i mnoga istraživanja o tome, pokazuju da roditelji jako malo razgovaraju s djecom o spolnosti...

Mislim da je glavni razlog neizgrađenost samih roditelja u području spolnosti, tj. činjenica da ni oni sami u životu možda nisu imali prilike za kvalitetan spolni odgoj.

Što se tiče pobačaja, u Teen STAR-u prvenstveno želimo graditi pozitivnu sliku novog života, malog djeteta, koju oni svi imaju negdje u sebi, ne samo djevojke nego i dečki. Prikažemo im 12-minutni video »Čudo života« o začeću i razvoju prije rođenja s kojim se oduševe, a usput im napomenemo do kojeg trenutka je, nažalost, dozvoljen pobačaj u Hrvatskoj i sl. Posvijestimo im i ono što znaju iz biologije o spajanju maminih i tatinih gena u trenutku začeća, kako je to sad novi život, novo biće, koje više nije ni mama ni tata nego njihovo dijete. Nadamo se da će im ta slika koju su si dovoljno rano u životu posložili ostati za cijeli život i da im pobačaj nikada neće niti doći u obzir.

Razgovaraju li roditelji sa svojom djecom dovoljno o tim temama?

Naša iskustva iz Teen STAR-a, kao i mnoga istraživanja o tome, pokazuju da roditelji jako malo razgovaraju s djecom o spolnosti. Više je razloga: od nedostatka vremena do neugodnosti ili neznanja što bi, kada i kako trebalo razgovarati. Ipak, mislim da je glavni razlog neizgrađenost samih roditelja u području spolnosti, tj. činjenica da ni oni sami u životu možda nisu imali prilike za kvalitetan spolni odgoj.

Katkad čak liberalniji roditelji s nekršćanskim stavovima daju jasniju poruku svojoj djeci (makar i krivu), dok su primjerice roditelji koji su više tradicionalni

vjernici, ali bez razjašnjenih životnih vjerskih uvjerenja, često izgubljeni između crkvenih stavova koje do kraja ne razumiju i ne žive i između onih nekršćanskih, svjetovnih stavova s kojima se također ne mogu poistovjetiti.

Treba li uvesti Teen STAR u škole?

Teen STAR se na početku, prije dvadesetak godina, provodio u 60-ak osnovnih i srednjih škola u Hrvatskoj kao slobodna, izvannastavna aktivnost. To je zasme-talo lijevo-liberalnim udrugama koje su htjele u škole uvesti svoj program i nametnuti ga svima kao obvezan. Teen STAR je tako bio okidač za dugogodišnju borbu oko spolnog i zdravstvenog odgoja u školama i prava roditelja na izbor programa. Ona se kasnije nastavila kroz udrugu »Glas roditelja za djecu – GROZD« koju smo osnovali upravo da bi se roditelji mogli organizirano suprotstaviti nametanju programa suprotnih njihovu svjetonazoru i odgojnim vrijednostima.

Program GROZD-a je 2006. godine čak proglašen najboljim na natječaju za zdravstveni odgoj, no daljnji pokušaji uvođenja GROZD-a ili Teen STAR-a u škole nisu uspjeli, jer lijevo-liberalna strana nije dopuštala izbor između više programa, nego je htjela da u školama budu isključivo oni – ili nitko. No to je duga priča, možda za neki drugi intervju... U svakom slučaju, mi smo spremni i rado ćemo Teen STAR ponuditi u školama, gdje god za to postoji interes. Osobito puno očekujemo od suradnje s katoličkim školama.

Kako se zainteresirani čitatelji mogu uključiti u vaše aktivnosti?

Oni koji se žele angažirati kao voditelji programa Teen STAR mogu se javiti na e-mail info@teenstar.hr kako bismo ih mogli obavijestiti o novim tečajevima edukacije. Najesen prvo planiramo tečaj u Zagrebu, a potom i u drugim dijelovima Hrvatske. Pozivamo angažirane ljude iz župa i zajednica, roditelje i odgojitelje, da povećaju svoje znanje, spoznaje i vještine u danas jako važnom području odgoja mladih za vrijednosti spolnosti, braka i obitelji. U današnje su vrijeme ljudi koji autentično žive te vrijednosti, a mogu i žele prenijeti ih mladima, vrlo traženi i »defici-tarni« u »vinogradu Gospodnjem«. Pa, dobro došli!

Pomoću ovog QR koda pogledajte emisiju *Totus tuus* Laudato TV-a, u kojoj je gostovala Kristina Pavlović na temu Teen STAR-a.

SVJEDOČANSTVO

Dalia Aščić: Moja najljepša uloga u životu jest uloga majke

Danas je bio divan dan, danas je bio moj 29. rođendan. Rekli bismo, ništa posebno. Međutim, meni je bilo posebno. Proslavila sam ga sa suprugom i s dvije kćeri. Može li bolje nego s obitelji?

Tijekom cijelog dana razmišljam o tome kako sam bogata, sretna i zadovoljna osoba te si zapravo vrlo teško mogu pojmiti da se prije šest godina nešto sasvim drugo odigravalo u mome životu. Nešto što je okrenulo cijeli moj svijet naopakće.

Tad sam bila trudna, neplanirano i neželjeno trudna, nekakvih 10-11 tjedana, taman dovoljno da više ne mogu napraviti »AB«, tako simpatično nazvan čin rješavanja velikoga životnog problema. Stisneš zube i sve to bude brzo gotovo, a nakon toga »zaboraviš« da se ikada išta i dogodilo. Neznanje i nepuštenost uvijek imaju najduži jezik. Kad se tome doda još i veliko iskustvo nekakvih poznanica koje su jednom napravile »AB«, no koje, eto, sada imaju »pravo dijete«, cijela ta priča zvuči nimalo ohrabrujuće.

A ja kao mlada studentica na 4. godini studija, podstanarka u velegradu, radila sam studentski posao, hranila se u menzi, povremeno izlazila, upoznavala ljudе, proširivala vidike, pisala seminarske radeve i slično. Trudnoća mi je bila valjda zadnja stvar koja mi je trebala, ali da je to samo trudnoća kao trudnoća... Ta trudnoća donosi dijete. Pravo, živo dijete. Dijete koje zauvijek ostaje tu, dijete o kojemu se treba skrbiti, brinuti, naravno, i financirati ga, a kako bih ja to uspjela s konobarskim poslom koji sam radila preko »Student servisa«? Nikako.

»Nemoj rađati sirotinju!« upozoravali su me. Fakultet bi mi također propao. Postoji nepisano pravilo da, ako imaš dijete, ne možeš završiti fakultet. A onda ono najgore – tko bi me ikada više htio u životu ako imam dijete? Time sam praktički potpisala da se odričem ljubavi, veze, braka, obitelji, jer to nikada neću moći ostvariti. A i sramota je – pa neudana

Dalia Aščić sa svojom starijom kćeri

sam. Ljudi će pričati, ljudi uvijek pričaju, svi će me osuđivati, gledati ispod oka. Mogla sam samo zamisliti kakav će to biti spektakl kad se pročuje da sam trudna (a nisam se udala).

Moj je život trebao izgledati tako da nemam fakultet, nemam posao, nemam nikakvu mogućnost jednog dana zasnovati obitelj, a sve bih to prihvatile zbog jedne malene »nakupine stanica« koje sam se vrlo jednostavno mogla riješiti »AB«-om. I najgore je to kada većina ljudi oko tebe kao nekakvi roboti ponavljaju jedne te iste rečenice, razmišljaju umjesto tebe i donose zaključke umjesto tebe, a dala bih se kladiti da su gledali u čarobnu kuglu ili u čarobni grah pa su vidjeli moju zlosretnu sudbinu.

Šalu na stranu, to je zaista zvučalo tako. Najgore je bilo to što sam i sama bila vrlo uplašena oko toga što će biti s mojim životom ukoliko odlučim zadržati trudnoću, ukoliko odaberem život. Scenariji koje sam slušala nisu bili nimalo obećavajući. Dapače, bili su vrlo obeshrabrujući. Međutim, ima u meni doza prkosa, uz dozu hrabrosti, koja je odlučila prihvatiti Božju volju i nositi se sa svime što budućnost nosi. I, naravno, s tom trudnoćom moj život nije završio. Moj je život tek započeo.

Dalia sa suprugom i kćerima

Iskreno mogu reći – najljepša uloga koju sam imala u životu bila je uloga majke. I bila sam veoma tužna kad sam se znala prisjetiti svih savjeta okoline i bliskih ljudi da ne postanem majka.

Kako su tjedni prolazili i kako je život u meni rastao, tako je rasla i velika ljubav uz sigurnost u odluku koju sam donijela. Dobila sam prekrasnu kćer. A uz Božju providnost, uspijevala sam i pohadati fakultet, učiti, polagati ispite, imati društveni život i radovati se svakome novom danu. Iskreno mogu reći – najljepša uloga koju sam imala u životu bila je uloga majke. I bila sam veoma tužna kad sam se znala

prisjetiti svih savjeta okoline i bliskih ljudi da ne postanem majka.

Isus je sam rekao: »Oprosti im, Bože, jer ne znaju što čine.« U tim riječima leži jedna velika istina. Ljudi iz neznanja kažu i učine brojne stvari, pa su tako i meni savjetovali da ne rodim svoje dijete da bi se na kraju ispričavali i govorili mi da im je žao što su ikada izgovorili tako nešto. Dijete sve promijeni nabolje. Sve ono o čemu ljudi govore kada dobiju dijete, a zvuče onako, malo ludo, valjda zbog hormona i nespavanja, je istinito.

Da je bilo lako – nije. Da je bilo teško – također nije. Bilo je i boljih i gorih dana, ali izdržale smo. Preko trnja do zvijezda. Tako je vrijeme polazilo, stvari su se mijenjale, a neke su sjedale na svoje mjesto. Kći je rasla, rasla sam i ja uz nju, a rasla je i naša mala obitelj koja od prošle godine broji čak četiri člana. A sve je počelo od mene i od takozvane »nakupine stanica«. Život, dakle, biraj!

Dalijina je priča samo jedna od mnogih priča majki koje su odabrale život nakon susreta s inicijativom »40 dana za život«. Pomoću ovog QR koda pročitajte poticajna svjedočanstva majke Viktorije i majke Antonele koje su dale za portal »Bitno.net«.

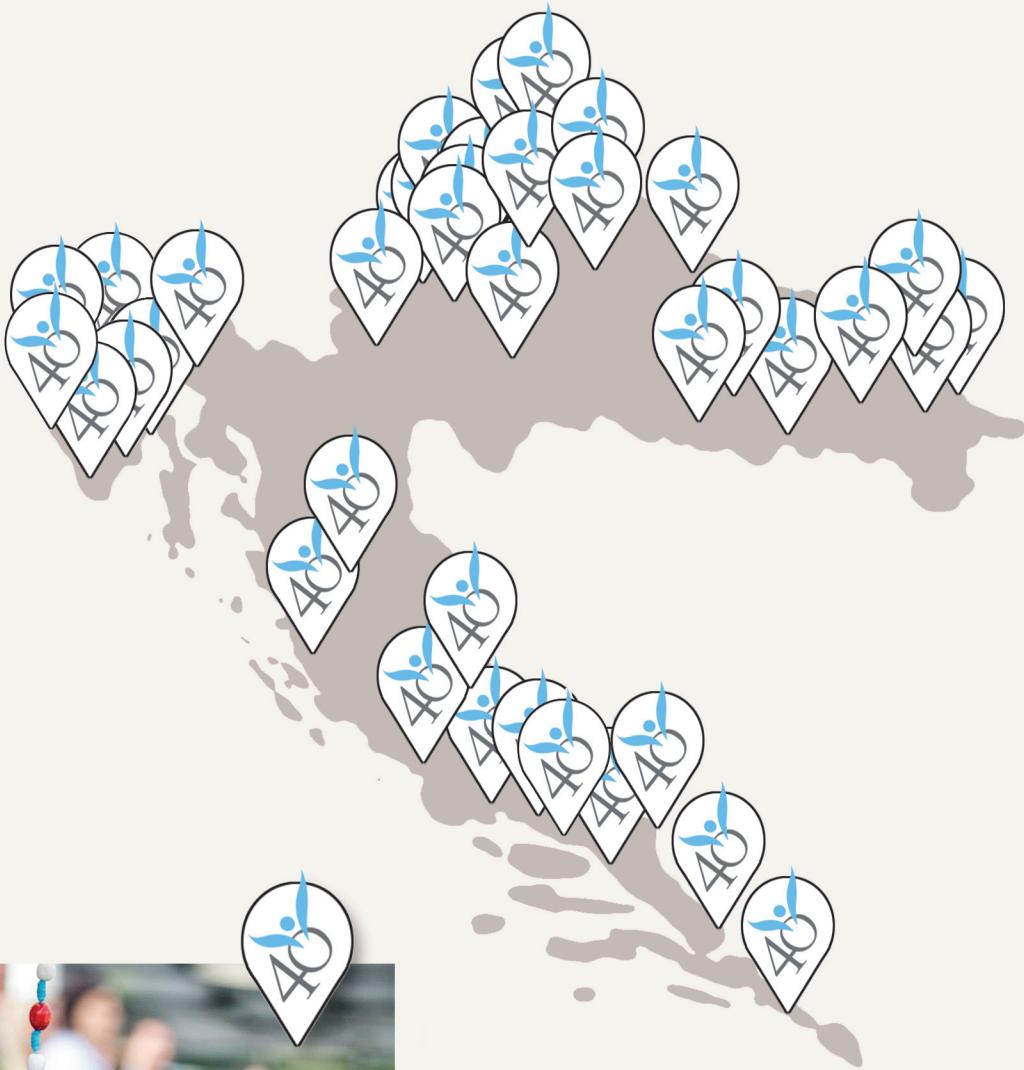

HRVATSKA ZA ŽIVOT

40 DANA ZA ŽIVOT

Od Vukovara
do Dubrovnika!

SPASI ŽIVOT
U JESENSKOJ KAMPANJI
INICIJATIVE
»40 DANA ZA ŽIVOT« !

MOLI I BDIJ U 38 HRVATSKIH GRADOVA!
OD 28. RUJNA DO 6. STUDENOG 2022.

Pomoću ovog QR koda pogledajte lokacije na kojima će se ove jeseni moliti za spas nerođenog života u našoj zemlji ili posjetite stranicu www.40danazazivot.com.

